

OTSUSED

NÕUKOGU OTSUS,

21. oktoober 2010,

liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta

(2010/707/EL)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 148 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽²⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽³⁾,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust ⁽⁴⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklis 145 on sätestatud, et liikmesriigid ja liit püüavad välja arendada kooskõlastatud tööhõivestrategie, eelkõige edendada kvalifitseeritud, koolitatud ja kohanemisvõimelist tööjõudu ning majanduslikele muudatustele reageerivaid tööturges, pidades sealjuures silmas Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklis 3 määratud eesmärkide saavutamist. Võttes arvesse riikide tööturu osapoolte kohustustega seotud siseriiklike tavasid, käsitlevad liikmesriigid tööhõive edendamist üldist huvi pakkuva probleemina ja kooskõlastavad nõukogus oma sellealased meetmed vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 148.

(2) ELi lepingu artikli 3 lõikes 3 on sätestatud, et liidu eesmärk on saavutada täielik tööhõive ning et liit võitleb sotsiaalse tõrjutuse ja diskrimineerimise vastu ning edendab sotsiaalset õiglust ja kaitset; samuti nähakse lepinguga ette, et liit võib teha algatusi liikmesriikide sotsiaalpoliitika koordineerimise tagamiseks. ELi toimi-

mise lepingu artiklis 8 on sätestatud, et kõigi oma asjaomaste meetmete puhul on liidu eesmärk meeste ja naiste ebavõrdsuse kaotamine ja võrdõiguslikkuse edendamine. Sama lepingu artiklis 9 on sätestatud, et oma poliitika ja meetmete määratlemisel ja rakendamisel võtab liit arvesse kõrge tööhõive taseme edendamise, piisava sotsiaalse kaitse tagamise, sotsiaalse tõrjutuse vastase võitluse ning hariduse ja koolituse kõrge tase-mega seotud nõudeid.

(3) ELi toimimise lepingus on sätestatud, et nõukogu võtab liikmesriikide poliitika suunamiseks vastu tööhõivesuuniste ja majanduspoliitika üldsuuniste.

(4) 2000. aastal algatatud Lissaboni strateegia tugines tõdemusele, et ELil on ülemaailmset konkurentsi, tehnoloogia arengut, keskkonnavalaseid väljakutseid ja elanikkonna vananemist silmas pidades vaja suurendada oma tööhõivet, tootlikkust ja konkurentsivõimet, edendades samal ajal sotsiaalset ühtekuuluvust. Lissaboni strateegia uus etapp käivitati 2005. aastal pärast vahekokkuvõtet, mis tõi kaasa suurema keskendumise majanduskasvule ning rohkemate ja paremate töökohtade loomisele.

(5) Majanduskasvu ja tööhõivet käsitlev Lissaboni strateegia aitas kujuneda konsensusel ELi majandus- ja tööhõivepoliitika üldise suuna kohta. Strateegia raames võttis nõukogu 2005. aastal vastu otsusega 2005/600/EÜ ⁽⁵⁾ ja vaatas läbi otsusega 2008/618/EÜ ⁽⁶⁾ nii majanduspoliitika üldsuuniste kui ka tööhõivesuuniste. 24 suunistes sätestati riiklike reformikavade alused, kirjeldades üldjoontes olulisemaid makro- ja mikromajanduslikke ning tööturu reformide prioriteete liidus tervikuna. Kogemused näitavad siiski, et neis suunistes ei seatud piisavalt selgeid prioriteete ja et nende vahelised seosed oleksid võinud olla tugevamad. See piiras suuniste mõju liikmesriikide poliitika kujundamisele.

(6) 2008. aastal alanud finants- ja majanduskriisi tagajärjel kadus märkimisväärne arv töökohti, vähenes potentsiaalne SKP ja halvenes rängalt riigi rahandus. Euroopa majanduse elavdamise kava on sellele vaatamata aidanud liikmesriikidel kriisiga võidelda, osalt koordineeritud stimuleerivate fiskaalmeetmete abil, ning euro on pakkunud makromajanduslikule stabiilsusele vajalikku tuge. Kriis on seega näidanud, et kui liidu poliitika koordineerimist tugevdada ja see tegelikkuses toimivaks

⁽¹⁾ 8. septembri 2010. aasta arvamused (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽²⁾ 27. mai 2010. aasta arvamused (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽³⁾ 10. juuni 2010. aasta arvamused (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽⁴⁾ 20. mai 2010. aasta arvamused (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽⁵⁾ ELT L 205, 6.8.2005, lk 21.

⁽⁶⁾ ELT L 198, 26.7.2008, lk 47.

muuta, võib see anda märkimisväärseid tulemusi. Kriis tõi selgelt esile ka selle, et liikmesriikide majanduse olukord ja tööhõive olukord on üksteisest tugevalt sõltuvad.

- (7) Komisjon tegi ettepaneku koostada uueks aastakümneks uus strateegia – Euroopa 2020. aasta strateegia, mis võimaldaks liidul kriisist tugevamana välja tulla ning suunata oma majandus aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu teele, millega kaasneks tööhõive, tootlikkuse ja sotsiaalse ühtekuuluvuse kõrge tase. Asjaomaste suuniste all loetletud viis peamist eesmärki on ühised eesmärgid, mis suunavad liikmesriikide ja liidu tegevust, võttes liikmesriikide puhul arvesse nende suhtelist lähte-positiooni ja eripära ja ka liidu lähte-positiooni ja eripära. Liikmesriigid peaksid tegema vajalikke jõupingutusi riiklike eesmärkide saavutamiseks ja kõrvaldama majanduskasvu takistavad kitsaskohad.
- (8) Osana laiahaardelistest majanduskriisist väljumise strateegiatest peaksid liikmesriigid ellu viima ambitsioonikad reformid, et tagada makromajanduslik stabiilsus, rohke- mate ja paremate töökohtade loomise edendamine ning riigi rahanduse jätkusuutlikkus, parandada konkurentsivõimet ja tootlikkust, vähendada makromajanduslikku tasakaalustamatust ja parandada tööturu toimimist. Fiskaalstiimulid tuleks kaotada, koordineerides seda stabiilsuse ja kasvu pakti raames.
- (9) Euroopa 2020. aasta strateegias juhindudes peaksid liikmesriigid ja Euroopa Liit rakendama reforme, mille eesmärk on arukas majanduskasv, st selline majanduskasv, mis tugineb teadmistele ja innovatsioonile. Reformid peaksid olema suunatud hariduse kvaliteedi parandamisele ja selle kõigile kättesaadavaks tegemisele, teadusuuringute ja ettevõtete tegevuse tulemuslikkuse tugevdamisele ning õigusliku raamistiku edasisele täiustamisele, et edendada innovatsiooni ja teadmussiiret kogu liidus. Samuti peaksid reformid õhutama ettevõtlikkusele, toetama väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) arengut, aitama muuta loovad ideed innovaatilisteks toodeteks, teenusteks ja protsessideks, mis toovad endaga kaasa majanduskasvu, kvaliteetsed ja püsivad töökohad, territoriaalse, majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse, ning aitama tõhusamalt kaasa Euroopa ja üleilmsete ühiskondlike probleemide lahendamisele. Sellega seoses on hädavajalik kasutada maksimaalselt ära info- ja kommunikatsioonitehnoloogia pakutavaid võimalusi.
- (10) Liidu ja liikmesriikide poliitika eesmärgiks peaks olema jätkusuutliku majanduskasvu saavutamine, muu hulgas oma reformikavade abil. Jätkusuutlik majanduskasv tähendab energia- ja ressursitõhusa, jätkusuutliku ja konkurentsivõimelise majanduse ülesehitamist, kulude ja tulude õiglast jaotumist ning Euroopa juhtiva rolli ärakasutamist uute protsesside ja tehnoloogia, sealhulgas keskkonahoidliku tehnoloogia väljatöötamisel. Liikmesriigid ja liit peaksid rakendama vajalikke reforme kasvuhoo- gaaside heidete vähendamiseks ja ressursside tõhusaks kasutamiseks, mis samuti aitab hoida ära keskkonna

olukorra halvenemist ja bioloogilise mitmekesisuse vähenemist. Samuti peaksid nad parandama ettevõtluskesk- konda, stimuleerima keskkonnasõbralike töökohtade loomist ja aitama ettevõtetel moderniseerida oma töös- tusbaasi.

- (11) Lisaks sellele peaks liidu ja liikmesriikide reformikavade poliitika eesmärgiks olema kaasav majanduskasv. Kaasav majanduskasv tähendab sidusa ühiskonna ülesehitamist, mis võimaldab inimestel muutusteks ette valmistuda ja nendega toime tulla, et nad saaksid ühiskonnas ja majan- duses aktiivselt osaleda. Liikmesriikide reformid peaksid kõrvaldama eelkõige naiste, vanemate töötajate, noorte, puudega inimeste ja seaduslike sisserändajate eest takis- tused tööturul osalemisel, tagades seega juurdepääsu tööturule ja võimalused sellel osaleda kogu inimese elua jooksul ning vähendades sel viisil vaesust ja sot- siaalset tõrjutust. Samuti peaksid nad tagama, et majanduskasvust saadavad hüved jõuaksid kõigi kodanike ja piirkondadeni, ning toetama tööhõivet suurendavat kasvu, mille aluseks on inimväärse töö põhimõte. Liikmesriikide reformikavade keskmes peaks seega olema tööturu tõhusa toimimise tagamine seeläbi, et investeeritakse edukasse üleminekusse ühelt töölt teisele, haridus- ja koolitussüsteemidesse, asjakohaste oskuste arendamiseks ja töökohtade kvaliteedi tõstmiseks ning võideldakse tööturu killustumise, struktuurse tööpuuduse, noorte töötuse ja tööturult kõrvalejäämise vastu, tagades samal ajal vaesuse ennetamiseks ja vähendamiseks piisava ja jätkusuutliku sotsiaalse kaitse ning aktiivse kaasatuse, pöörates erilist tähelepanu võitlusele töötavate inimeste seas leviva vaesusega, samuti vaesuse vähendamisele nende elanikkonnariühmade hulgas, kelle puhul sotsiaalse tõrjutuse oht on kõige suurem, sealhulgas lapsed ja noored, jätkates samas eelarve konsolideerimist, nagu kokku lepitud.
- (12) Üheks majanduskasvu hoogustamise ja demograafiliste väljakutsetega toimetuleku eeltingimuseks on naiste suurem osalemine tööturul. Kõikidesse asjakohastesse poliitikavaldkondadesse integreeritud soolise võrdõigus- likkuse mõõde on seetõttu eriti oluline selleks, et tagada suuniste kõigi aspektide rakendamine liikmesriikides. Tuleks luua tingimused piisavate, taskukohaste ja kvali- teetsete lastehoiuteenuste osutamise toetamiseks eelkoo- lialiste laste puhul. Tuleks kohaldada mees- ja naistöo- tajatele võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maks- mise põhimõtet.
- (13) Liidu ja liikmesriikide struktuurireformid võivad majan- duskasvule ja töökohtade loomisele tõhusalt kaasa aidata, kui need suurendavad liidu konkurentsivõimet maailma- majanduses, avavad uusi võimalusi Euroopa eksportijatele ja pakuvad konkurentsivõimelist juurdepääsu olulistele importressurssidele. Reformide juures tuleks seetõttu arvesse võtta nende mõju konkurentsivõimele kogu maailmas, et edendada Euroopa majanduskasvu ja osale- mist avatud ja õiglastel tingimustel kogu maailmas.

- (14) Euroopa 2020. aasta strateegia peab tuginema Euroopa ja riikide tasandi poliitika integreeritud kogumile, mida liikmesriigid ja liit peaksid rakendama täies ulatuses ja õigeaegselt, et avalduks koordineeritud struktuurireformide positiivne vastastikune mõju ning et Euroopa tasandi poliitika annaks järjepidevama panuse strateegia eesmärkide saavutamisse. Suunised on liikmesriikidele raamistikuks, mille abil kujundada ja ellu viia riiklikku poliitikat ning teostada selle üle järelevalvet ELi üldise strateegia kontekstis. Asjaomaste suuniste all loetletud Euroopa 2020. aasta strateegia peamised eesmärgid peaksid olema liikmesriikidele juhisteks, mille abil määrata vastavalt oma riiklikule otsustamismenetlusele kindlaks nende endi riiklikud eesmärgid ja kõik alleesmärgid, võttes arvesse oma suhtelist lähteasendit ja riigi eripära. Selle tegemisel võiksid liikmesriigid tugineda vastavalt vajadusele kas tööhõivekomitee või sotsiaalkaitsekomitee poolt välja töötatud näitajatele. Tööhõivet käsitleva peamise eesmärgi puhul juhitakse tähelepanu töötuse vähendamisele haavatavate elanikkonnarühmade, sealhulgas noorte hulgas.
- (15) Ühtekuuluvuspoliitika ja selle struktuurifondid on olulised rakendusmehhanismid aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu prioriteetide saavutamiseks liikmesriikides ja piirkondades. Euroopa Ülemkogu rõhutas oma 17. juuni 2010. aasta järeldustes, kui oluline on edendada majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust, et aidata kaasa uue Euroopa 2020. aasta strateegia edule.
- (16) Lisas esitatud suuniste kohaselt oma riiklike reformikavade väljatöötamisel ja rakendamisel peaksid liikmesriigid tagama tööhõivepoliitika tõhusa juhtimise. Kõnealused suunised on küll adresseeritud liikmesriikidele, kuid Euroopa 2020. aasta strateegiat peaks võimaluse korral rakendada, seirama ja hindama partnerluses kõigi riiklike, piirkondlike ja kohalike ametivõimudega, tehes tihedat koostööd parlamentide ning samuti tööturu osapoolte ja kodanikuühiskonna esindajatega, kes annavad oma panuse riiklike reformikavade väljatöötamisse, rakendamisse ja strateegiat käsitlevasse üldisesse teavitustöösse.
- (17) Euroopa 2020. aasta strateegia tugineb arvuliselt vähematele suunistele, mis asendavad varasemad 24 suunist ning käsitlevad tööhõive ja üldisi majanduspoliitika küsimusi ühtsel viisil. Käesolevale otsusele lisatud liikmesriikide tööhõivepoliitika suunised on oma põhiolemuselt seotud liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika suunistega, mis on lisatud nõukogu 13. juuli 2010. aasta soovitusel liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta⁽¹⁾. Koos moodustavad need Euroopa 2020. aasta strateegia koondsuunised.
- (18) Kõnealused uued koondsuunised on kooskõlas Euroopa Ülemkogu järeldustega. Koondsuunistes antakse liikmesriikidele täpsed juhised riiklike reformikavade määratlemiseks ja reformide rakendamiseks, võttes arvesse vastastikust sõltuvust ning kooskõlas stabiilsuse ja kasvu paktiga. Tööhõivesuunised peaksid olema aluseks kõikidele riigipõhiste soovitustele, mida nõukogu võib liikmesriikidele anda ELi toimimise lepingu artikli 148 lõike 4 alusel, kõrvuti kõnealuse lepingu artikli 121 lõike 4 alusel liikmesriikidele antavate riigipõhiste soovitustega, et luua terviklik soovituste kogum. Samuti peaksid tööhõivesuunised olema aluseks ühisele tööhõivearuandele, mille nõukogu ja Euroopa Komisjon igal aastal Euroopa Ülemkogule esitavad.
- (19) Tööhõivekomitee ja sotsiaalkaitsekomitee peaksid kooskõlas oma vastavate aluslepingust lähtuvate volitustega jälgima tööhõivesuuniste tööhõive- ja sotsiaalaspektidega seotud töö edenemist. Selle juures tuleks eelkõige toetuda avatud koordineerimise meetodi raames teostatavatele tegevustele tööhõive ning sotsiaalkaitse ja sotsiaalse kaasatuse valdkonnas. Lisaks peaks tööhõivekomitee hoidma tihedaid suhteid teiste asjaomaste nõukogu ettevalmistavate organitega, muu hulgas hariduse valdkonnas.
- (20) Kuigi kõnealused suunised tuleb esitada uuesti igal aastal, peaksid need jääma kuni 2014. aastani stabiilseks, et tagada keskendumine meetmete rakendamisele,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Võetakse vastu liikmesriikide tööhõivepoliitika suunised, mis on esitatud lisas.

Artikkel 2

Suuniseid võetakse arvesse liikmesriikide tööhõivepoliitikas, millest antakse aru riiklikes reformikavades.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Luxembourg, 21. oktoober 2010

Nõukogu nimel
eesistuja
J. MILQUET

⁽¹⁾ ELT L 191, 23.7.2010, lk 28.

LISA

LIIKMESRIIKIDE TÖÖHÕIVEPOLIITIKA SUUNISED**7. suunis: naiste ja meeste tööturul osalemise suurendamine, struktuurse tööpuuduse vähendamine ja töö kvaliteedi edendamine**

Tööturul osalemise suurendamise võtmeks on aktiveerimine. Liikmesriigid peaksid kaasama Euroopa Ülemkogu poolt heaks kiidetud turvalise paindlikkuse põhimõtted tööturupoliitikasse ja neid kohaldama, kasutades asjakohaselt ära Euroopa Sotsiaalfondi ja teiste ELi fondide toetust, eesmärgiga suurendada tööturul osalemist ning võidelda tööturu killustatuse, sellelt kõrvalejäämise ja soolise ebavõrdsusega, vähendades samal ajal struktuurse tööpuudust. Paindlikkuse ja turvalisuse edendamise meetmed peaksid olema nii tasakaalustatud kui ka üksteist toetavad. Liikmesriigid peaksid seega looma paindlike ja usaldusväärsete lepinguliste korralduste, aktiivse tööturupoliitika, tõhusa elukestva õppe, tööjõu liikuvust edendavate meetmete ning tööturuliikumisi kindlustavate asjakohaste sotsiaalkindlustussüsteemide kombinatsiooni, millega kaasneb töötute selge õigus ja kohustus aktiivselt tööd otsida. Lisaks tuleks pöörata koostöös sotsiaalpartneritega piisavalt tähelepanu sisemisele turvalisele paindlikkusele töökohtadel.

Liikmesriigid peaksid kiirendama sotsiaalset dialoogi ja püüdma vähendada tööturu killustatust meetmetega, mis on suunatud ebakindlate töösuhete, vaeghõive ja mitteametliku töötamise vähendamisele. Erialase liikuvuse peaks muutma tasuvaks. Töökohtade ja töötingimuste kvaliteeti tuleks parandada. Liikmesriigid peaksid võitlema selle vastu, et inimesed elavad vaesuses töökoha olemasolust hoolimata, ning edendada töötervishoidu ja tööohutust. Piisav sotsiaalkindlustus tuleks tagada ka tähtajaliste lepingute alusel töötavatele inimestele ja füüsilisest isikust ettevõtjatele. Tööhõiveteenustel on oluline roll aktiveerimisel ja oskuste tööturu vajadustega vastavusse viimisel ning neid tuleks seetõttu tugevdada selliste personaliseeritud teenuste ning aktiivsete ja ennetavate tööturumeetmetega varasel etapil. Kõnealused teenused ja meetmed peaksid olema avatud kõigile (sealhulgas noortele), keda ähvardab töötuks jäämine ja kes on tööturult kõige kauem eemale jäänud.

Töötamise tasuvaks muutmise poliitika on jätkuvalt oluline. Konkurentsivõime parandamiseks ning tööturul osalemise suurendamiseks kõigil tasanditel ja eelkõige madala kvalifikatsiooniga töötajate puhul ning kooskõlas majanduspoliitika 2. suunisega peaksid liikmesriigid soodustama sobivate raamtingimuste loomist palgaläbirääkimisteks ja tööjõukulude arenguks kooskõlas hindade stabiilsuse ja tootlikkuse suundumustega. Liikmesriigid peaksid vaatama läbi maksude ja toetuste süsteemid ning avaliku sektori teenuste suutlikkuse pakkuda vajalikku tuge, et suurendada tööjõu osalemist ja stimuleerida tööjõu nõudlust. Nad peaksid edendama aktiivsena vananemist, soolist võrdõiguslikkust (sealhulgas võrdset tasustamist) ning noorte, puudega inimeste, seaduslike sisserändajate ja muude haavatavate rühmade kaasamist tööturule. Töö ja eraelu ühildamise poliitikat, millega nähakse ette taskukohased lapsehoiu- ja muud hooldusteenused ja uuendused töökorralduses, tuleks tugevdada, et see aitaks suurendada tööhõivemäära eelkõige noorte, vanemaaliste töötajate ja naiste hulgas. Samuti peaksid liikmesriigid kõrvaldama takistused esmakordselt sisenemiselt tööturule, edendama füüsilisest isikust ettevõtjana töötamist, ettevõtlust ja töökohtade loomist kõikides valdkondades (kaasa arvatud keskkonnasõbralikud töökohad ja hoolekanne) ning edendama sotsiaalset innovatsiooni.

ELi peamine eesmärk, mille alusel liikmesriigid kehtestavad oma riiklikud eesmärgid, võttes arvesse oma suhtelist lähtepositsiooni ja riigi eripära, on püüda saavutada 2020. aastaks 20–64-aastaste naiste ja meeste 75 %-line tööhõivemäär muu hulgas noorte, vanemaaliste töötajate ja madala kvalifikatsiooniga töötajate suurema tööturul osalemise ning seaduslike sisserändajate parema tööturule kaasamise kaudu.

8. suunis: tööturu vajadustele vastava kvalifitseeritud tööjõu arendamine ja elukestva õppe edendamine

Liikmesriigid peaksid edendama töövõime ja tööalast konkurentsivõimet piisava teadmiste ja oskuste pakkumisega, mis on vastavuses tööturu praeguse ja tulevase nõudlusega. Kvaliteetse alushariduse ja atraktiivse kutseharidusega peaksid kaasnema tõhusad stiimulid nii töökohta omavate kui ka töötute isikute elukestvaks õppeks, tagades sellega igale täiskasvanule võimaluse ümberõppeks või oma kvalifikatsiooni tõstmiseks ja sooliste stereotüüpide kummutamiseks, samuti võimalused alustada uuesti õppimist ning suunatud rände- ja integratsioonipoliitika. Liikmesriigid peaksid välja töötama omandatud kvalifikatsiooni tunnustamise süsteemid ja kõrvaldama töötajate tööalast ja geograafilist liikuvust tõkestavad takistused ning edendama valdkonnatäise pädevuse omandamist loovuse, innovatsiooni ja ettevõtluse toetamiseks. Jõupingutused peaksid olema suunatud eelkõige madala kvalifikatsiooni ja mittevajalikuks osutunud oskustega töötajate toetamisele, vanemaaliste töötajate tööalase konkurentsivõime suurendamisele ning kvalifitseeritud töötajate, sealhulgas teadlaste ning teaduse, matemaatika ja tehnoloogia valdkonnas töötavate naiste koolituse, oskuste ja kogemuste edendamisele.

Koostöös tööturu osapoolte ja ettevõtjatega peaksid liikmesriigid parandama juurdepääsu koolitusele ning tugevdama haridus- ja karjäärinõustamist. Neid arenguid tuleks kombineerida süstemaatilise teabega uute vabade töökohtade ja võimaluste kohta, ettevõtluse edenemisega ja oskusvajaduste parema ennetamisega. Investeeringuid inimressursside arendamiseks, kvalifikatsiooni tõstmisesse ja elukestva õppe programmides osalemisse tuleks toetada riigi, inimeste endi ja tööandjate ühise rahalise panuse kaudu. Selleks et toetada noori ja eriti neid, kes ei käi tööl ega koolitusel ega omanda haridust, peaksid liikmesriigid koostöös tööturu osapooltega rakendama kavasid, mille eesmärk on aidata neid inimesi esimese töökohta leidmisel, töökogemuse hankimisel või edasiõppimis- ja koolitusvõimaluste, sealhulgas praktikakohtade leidmisel, ning sekkuma noorte töötuks jäämise korral kiirelt.

Kvalifikatsiooni tõstmise ja vajaduste ennetamise poliitika tulemuslikkuse üle teostatav regulaarne järelevalve peaks aitama kindlaks teha valdkonnad, mida saaks parandada, ning suurendama haridus- ja koolitussüsteemide vastavust tööturu praegustele ja tekkivatele vajadustele (näiteks seoses süsinikdioksiidivähese ja ressursitõhusa majandusega). Nimetatud eesmärkide saavutamise toetuseks peaksid liikmesriigid kasutama vajaduse korral Euroopa Sotsiaalfondi ja teiste ELi fondide vahendeid. Inimkapitali tehtavaid investeeringuid võiks täiendada tööjõu nõudluse stimuleerimise poliitika.

9. suunis: kvaliteedi ja tulemuste parandamine haridus- ja koolitussüsteemide kõikidel tasemetel ning kolmanda taseme või sellega samaväärse hariduse omandajate arvu suurendamine

Selleks et tagada kõikidele juurdepääs kvaliteetsele haridusele ja koolitusele ning parandada haridusalaseid tulemusi, peaksid liikmesriigid tegema haridus- ja koolitussüsteemidesse tõhusaid investeeringuid, eelkõige ELi tööjõu oskuste suurendamiseks, võimaldades seeläbi töötajatel kohaneda tööjõuturu ja kogu ühiskonna kiiresti muutuvate vajadustega. Kooskõlas elukestva õppe põhimõtetele peaksid meetmed hõlmama kõiki haridusvaldkondi (väikelaste haridusest ja koolidest kuni kõrghariduseni, samuti kutseharidust ja -koolitust ning täiskasvanute õppimist), võttes ühtlasi arvesse vabaharidust ja mitteformaalset õppimist. Reformid peaksid olema suunatud selliste põhipädevuste omandamise tagamiseks, mida igaüks vajab teadmiste põhise majanduse tingimustes edukas olemiseks, eeskätt seoses tööalase konkurentsivõimega vastavalt 4. suunises nimetatud prioriteetidele. Innustada tuleks õppijate ja õpetajate rahvusvahelist liikuvust. Samuti tuleks võtta meetmeid selleks, et noorte ja õpetajate liikuvus kujuneks normiks. Liikmesriigid peaksid muutma oma haridus- ja koolitussüsteemid avatumaks ja asjakohasemaks, rakendades selleks eelkõige riiklikke kvalifikatsiooniraamistikke, mis võimaldavad paindlikke õppevorme, ja arendades haridus- ja koolitusasutuste ning tööandjate vahelist partnerlust. Õpetaja elukutse tuleks muuta atraktiivsemaks ning tuleks pöörata tähelepanu alusharidusele ja õpetajate pidevale kutsealasele arengule. Parandama peaks mittetraditsiooniliste õppijate juurdepääsu kõrgharidusele ning suurendama peaks kolmanda taseme või sellega samaväärse hariduse omandajate arvu. Selleks et vähendada selliste noorte arvu, kes ei ole hõivatud töö, õppetegevuse ega koolitusega, peaksid liikmesriigid tegema kõik vajaliku, hoidmaks ära koolist väljalangemist.

ELi peamine eesmärk, mille põhjal liikmesriigid kehtestavad oma riiklikud eesmärgid, võttes arvesse oma suhtelist lähtepositsiooni ja riigi eripära, on vähendada koolist väljalangemise määra vähem kui 10 %-ni ning suurendada kolmanda taseme või sellega samaväärse hariduse omandanud 30–34-aastaste inimeste osakaalu vähemalt 40 %-ni ⁽¹⁾.

10. suunis: sotsiaalse kaasatuse edendamine ning vaesuse vastu võitlemine

Tööhõive võimaluste laiendamine on ülioluline osa liikmesriikide integreeritud strateegiatest, mille eesmärk on vaesuse ennetamine ja vähendamine ning ühiskonna- ja majanduselus täieliku osalemise edendamine. Selleks tuleks asjakohasel viisil kasutada Euroopa Sotsiaalfondi ja teiste ELi fondide vahendeid. Jõupingutused peaksid keskenduma võrdsete võimaluste tagamisele, muu hulgas võimaldades kõigile juurdepääsu kvaliteetsetele, taskukohastele ja jätkusuutlikele teenustele, eelkõige sotsiaalvaldkonnas. Avalikel teenustel (sealhulgas veebipõhistel teenustel kooskõlas 4. suunisega) on selles kontekstis oluline roll. Liikmesriigid peaksid kehtestama tõhusad diskrimineerimise vastased meetmed. Sotsiaalse tõrjutuse vastu aitab võidelda inimeste julgustamine ja tööturul kõige enam eemale jäänute tööturul osalemise edendamine, vältides samas seda, et inimesed elavad vaesuses töökohta olemasolust hoolimata. See eeldab sotsiaalkaitsesüsteemide, elukestva õppe ja tervikliku aktiivse kaasatuse poliitika tõhustamist, et luua inimestele võimalusi nende erinevatel eluetappidel ja kaitssta neid tõrjutuse ohu eest, pöörates erilist tähelepanu naistele. Sotsiaalkaitsesüsteeme (sealhulgas pensionid ja juurdepääs tervishoiule) tuleks ajakohastada ja täiel määral kasutada selleks, et tagada piisavad sissetulekutoetused ja teenused, luues seeläbi sotsiaalse ühtekuuluvuse, kuid säilitades rahalise jätkusuutlikkuse ning innustades osalemist ühiskonnaelus ja tööturul.

⁽¹⁾ Euroopa Ülemkogu rõhutab, et hariduse valdkonna kvantitatiivsete eesmärkide määratlemine ja rakendamine kuulub liikmesriikide pädevusse.

Toetussüsteemide puhul peaks keskenduma sissetuleku kindlustatuse tagamisele töökohavahetuse korral ja vaesuse vähendamisele eelkõige nende rühmade hulgas, kelle puhul sotsiaalse tõrjutuse oht on kõige suurem, nagu ühe vanemaga perekonnad, vähemused (sealhulgas romid), puudega inimesed, lapsed ja noored, vanemad naised ja mehed, seaduslikud sisserändajad ja kodutud. Samuti peaksid liikmesriigid kõige haavatavamate inimeste toetuseks aktiivselt edendama sotsiaalmajandust ja sotsiaalset innovatsiooni. Kõikide meetmete eesmärgiks peaks olema ka soolise võrdõiguslikkuse edendamine.

Eli peamine eesmärk, mille alusel liikmesriigid kehtestavad oma riiklikud eesmärgid, võttes arvesse oma suhtelist lähtepositsiooni ja riigi eripära, on edendada sotsiaalset kaasatust, eelkõige vaesuse vähendamise kaudu, eesmärgiga päästa vaesuse ja tõrjutuse ohust vähemalt 20 miljonit inimest ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ See populatsioon määratletakse selliste isikute arvuna, kes on vaesuse või tõrjutuse ohus kolme näitaja alusel (vaesusrisk, materiaalne puudus, tööta leibkond). Liikmesriigid saavad vabalt kehtestada oma riiklikud eesmärgid kõige asjakohasemate näitajate alusel, võttes arvesse oma riigi eripära ja prioriteete.